

Δελτίο Οικονομικών και Επιχειρηματικών Ειδήσεων για το Κόσσοβο (21.08.2023)

A. Μακροοικονομικά Μεγέθη.

1. Εξέλιξη εξωτερικού χρέους.

Ο λόγος του εξωτερικού χρέους προς το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) του Κοσόβου μειώθηκε στο 17,3% στα τέλη Ιουνίου, έναντι 19,9% στο τέλος του περασμένου έτους, με βάση δηλώσεις του Υπουργού Οικονομικών X. Murati «Καταρχάς, αυτό κρατά υπό έλεγχο το κόστος των τόκων – όσο χαμηλότερο είναι το χρέος, τόσο χαμηλότεροι είναι οι τόκοι – και δεύτερον, δημιουργεί ευνοϊκότερες συνθήκες χρηματοδότησης για νέους δανεισμούς, έχοντας αποδείξει την καλή διαχείριση του δημόσιου χρήματος», ανέφερε ο Murati, χωρίς να δώσει στοιχεία για το ύψος του δημόσιου χρέους στα τέλη Ιουνίου. Ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ μειώθηκε κατά 2,01 ποσοστιαίες μονάδες πέρυσι, από 21,9% στο τέλος του 2021, δήλωσε νωρίτερα το υπουργείο Οικονομικών. Το ύψος του δημόσιου χρέους αυξήθηκε κατά 4,8% σε ετήσια βάση το 2022, φθάνοντας το 1,8 δισ. ευρώ.

2. Εξέλιξη φορολογικών εσόδων.

Η Φορολογική Διοίκηση του Κοσόβου ανέφερε ότι, την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2023 εισέπραξε έσοδα 514,8 εκατ. ευρώ ή 78,9 εκατ. ευρώ περισσότερα από την αντίστοιχη περίοδο του 2022. «Την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2023 τα συσσωρευμένα έσοδα είναι 514,8 εκατ. ευρώ, αν τα συγκρίνουμε με την ίδια περίοδο του 2022, έχουμε αύξηση άνω των 78,9 εκατ. ευρώ ή 18,1%», αναφέρει η ανακοίνωση. Αναφέρεται επίσης ότι οι φορολογικές αρχές συνεχίζουν τις εργασίες προς την κατεύθυνση της αύξησης της εισπραξης των φορολογικών εσόδων που επηρεάζουν την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

3. Εξέλιξη ανεργίας.

Το ποσοστό ανεργίας του Κόσοβου μειώθηκε στο 10,8% στο τέλος του τρίτου τριμήνου του 2022, από 11,1% το προηγούμενο τρίμηνο, ανέφερε η Στατιστική Υπηρεσία ASK. Το ποσοστό ανεργίας μεταξύ των γυναικών ήταν 15,5% το τρίτο τρίμηνο, σε σύγκριση με 8,9% στους άνδρες, ανέφερε η ASK σε έρευνα εργατικού δυναμικού. Το ποσοστό ανεργίας στην ηλικιακή κατηγορία 15-24 ετών μειώθηκε στο 15,1% το τρίτο τρίμηνο του 2022, από 18,6% το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό απασχόλησης μεταξύ των ατόμων ηλικίας 15 έως 64 ετών αυξήθηκε στο 38,9% την περίοδο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου, από 38,5% το προηγούμενο τρίμηνο. Το Κόσοβο έχει πληθυσμό περίπου 1,79 εκατομμύρια.

B. Τοπικά Επιχειρηματικά Νέα.

1. Εξέλιξη τραπεζικών κερδών.

Οι εμπορικές τράπεζες είχαν πολύ θετικές επιδόσεις, σύμφωνα με έκθεση της Κεντρικής Τράπεζας. Σύμφωνα με τα στοιχεία της CBK, μόνο μέχρι τον Μάιο του 2023, οι τράπεζες κατάφεραν να εξασφαλίσουν καθαρά κέρδη τουλάχιστον 65 εκατ. Ευρώ. Η CBK τόνισε ότι αυτά τα μεγάλα κέρδη προέρχονται από υψηλά επιτόκια δανείων, καθώς και υψηλές προμήθειες εξυπηρέτησης. Η έκθεση αναφέρει ότι τον Μάιο τα συνολικά έσοδα στον τομέα αυτό ανήλθαν σε 157,5 εκατ. Ευρώ. Από αυτά συνολικά τα 118,1 εκατ. ήταν έσοδα μόνο από τόκους. Εν τω μεταξύ, οι συνολικές δαπάνες αυτού του κλάδου για την περίοδο αυτή ήταν 91,6 εκατ. Ευρώ, ενώ οι δαπάνες για τόκους ανήλθαν σε μόλις 13,3 Εκατ. ευρώ. Τα πραγματικά επιτόκια τον Μάιο παρέμειναν στο 6,5%. Το επιτόκιο για τα δάνεια που χορηγήθηκαν σε νοικοκυριά την περίοδο αυτή ήταν 6,1%.

Η συνολική αξία του ποσού που δόθηκε για δάνεια μέχρι τον Μάιο του τρέχοντος έτους έφτασε τα 4 δισ. και 643,3 εκατ. από 4 δισ. και 562,8 εκατ. Ευρώ τον Απρίλιο. Από αυτό το συνολικό ποσό, 1 δισ. και 747,2 εκατ. Ευρώ ήταν δάνεια προς νοικοκυριά, άλλα 2 δισ. και 864,9 εκατ. σε μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις και 15,6 εκατ. Ευρώ σε άλλες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις. Εν τω μεταξύ, οι καταθέσεις πολιτών που διατηρούνται σε εμπορικές τράπεζες της χώρας, έως το τέλος Μαΐου 2023, έφτασαν τα 5 δισ και 604,3 εκατ. Ευρώ.

Αυτή τη στιγμή, η συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων του τραπεζικού κλάδου στη χώρα είναι 6 δισ και 806,4 εκατ. Ευρώ. Ακόμη και κατά το έτος 2022, τα καθαρά κέρδη αυτών των τραπεζικών ιδρυμάτων στη χώρα είχαν ξεπεράσει τα 140,3 εκατ. Ευρώ, υπερβαίνοντας έτσι τον μέσο όρο πολλών ετών που συνήθως ανήρχετο σε 80-100 εκατ. Ευρώ. Στο Κόσοβο υπάρχουν, επί του παρόντος, συνολικά 12 εμπορικές τράπεζες, εννέα από τις οποίες είναι τράπεζες με ξένο κεφάλαιο.

2. Εισροή άμεσων αλλοδαπών επενδύσεων.

Η καθαρή εισροή άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) στο Κόσοβο ανήλθε σε 308,7 εκατομμύρια Ευρώ την περίοδο Ιανουαρίου-Μαΐου 2023, υψηλότερη από 255,6 εκατομμύρια ευρώ την ίδια περίοδο του 2022, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε η Κεντρική Τράπεζα. Μόνο τον Μάιο, οι καθαρές εισροές ΑΞΕ στο Κοσσυφοπέδιο ανήλθαν σε 57,2 εκατομμύρια Ευρώ, μειωμένες σε σύγκριση με 71,5 εκατομμύρια Ευρώ τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους. Ο μεγαλύτερος όγκος εισερχόμενων αλλοδαπών επενδύσεων τον Μάιο, ύψους 13,7 εκατομμυρίων Ευρώ, προήλθε από τη Γερμανία. Ακολούθησε η Ελβετία με 13 εκατομμύρια Ευρώ. Τα ακίνητα προσέλκυσαν τον μεγαλύτερο όγκο επενδύσεων από μη κατοίκους τον Μάιο, με εισροές 38,5 εκατ. Ευρώ και ακολουθούν οι χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες με 10,1 εκατ. Ευρώ.

Γ. Νέα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για ελληνικές επιχειρήσεις.

1. Επιδότηση σε κρατική επιχείρηση σιδηροδρόμων.

Το υπουργείο Οικονομίας του Κοσόβου και η κρατική σιδηροδρομική εταιρεία Trainkos υπέγραψαν συμφωνία για επιδότηση ύψους 655 χιλιάδων Ευρώ για την υποστήριξη των λειτουργιών της εταιρείας, όπως δήλωσε ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομίας GetoarMjeku. Η χρηματοδότηση είναι μέρος προγραμματισμένης επιδότησης 1,1 εκατομμυρίου Ευρώ που θα χορηγηθεί στον σιδηροδρομικό φορέα μέχρι το τέλος του έτους για να στηρίξει την οικονομική του ανάκαμψη.

Η Trainkos κατέγραψε ζημιές 336.596 Ευρώ το 2022 και έκλεισε το πρώτο τρίμηνο του 2023 με ζημιές 154.207 Ευρώ, όπως έγινε γνωστό. Τον Μάιο, η κυβέρνηση του Κοσόβου δέσμευσε 1,77 εκατομμύρια Ευρώ για τη χρηματοδότηση βελτιώσεων στις σιδηροδρομικές υποδομές, την ύδρευση και την αποχέτευση, συμπεριλαμβανομένων των επιδοτήσεων για την Trainkos και της χρηματοδότησης ενός άλλου κρατικού φορέα εκμετάλλευσης σιδηροδρόμων.

2. Επιβατική κίνηση αεροδρομίου Πρίστινα.

Ο συνολικός αριθμός των επιβατών που εξυπηρετήθηκαν στο διεθνές αεροδρόμιο της Πρίστινα του Κοσόβου αυξήθηκε σε 289.246 τον Ιούνιο 2023, από 260.156 τον ίδιο μήνα το 2022, ανέφερε η Στατιστική Υπηρεσία της χώρας ASK, επικαλούμενη στοιχεία από το αεροδρόμιο. Από το σύνολο, οι 156.967 ήταν αφίξεις, σημειώνοντας αύξηση 12% σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα πέρυσι, σύμφωνα με μηνιαία στατιστική έκθεση. Το διεθνές αεροδρόμιο AdemJashari στην Πρίστινα λειτουργεί υπό παραχώρηση στην εταιρεία LimakKosovo (LKIA), μέλος του Τουρκικού ομίλου LimakHolding, ο οποίος επενδύει στους τομείς της ενέργειας, του τουρισμού,

των τροφίμων, των κατασκευών και των υποδομών. Η LimakHolding δραστηριοποιείται σε 14 χώρες, σύμφωνα με την έκθεσή της για το 2022.

3. Χορήγηση πιστοποιητικού εξουσιοδοτημένου οικονομικού φορέα στην επιχείρηση SHARRCEM/TITANGroupCompany.

Μετά την εκπλήρωση των νόμιμων κριτηρίων, ο Γενικός Διευθυντής Τελωνείων Κοσσυφοπέδιου, AgronLlugaliu, παρέδωσε το πιστοποιητικό για εξουσιοδοτημένους οικονομικούς φορείς, προς την εταιρεία εισαγωγής/παραγωγής/εξαγωγής του Κοσόβου "SharrCem" LLC -Hani i Elezit, που ανήκει στην εταιρεία "TitanGroupCompany" - Ελλάδα.

Το Τελωνείο ανακοίνωσε ότι «η εταιρεία αυτή πληροί τα υψηλότερα πρότυπα για να επωφεληθεί από τις απλουστεύσεις που προβλέπει η τελωνειακή νομοθεσία και από τις ειδικές διευκολύνσεις που σχετίζονται με τους τελωνειακούς ελέγχους προστασίας και ασφάλειας και είναι θεωρείται αξιόπιστος εταίρος στις τελωνειακές διαδικασίες. Το Τελωνείο του Κοσσυφοπέδιου δεσμεύεται να δημιουργήσει διευκολύνσεις στη διαδικασία για φορείς που πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται με βάση τις ισχύουσες νομικές διατάξεις και ταυτόχρονα να προωθήσει ακόμη περισσότερο τη συνεργασία με αυτές τις εταιρείες».

ΕΟΦ μπορεί να οριστεί ως ένας οικονομικός φορέας που θεωρείται αξιόπιστος, στο πλαίσιο των τελωνειακών του διαδικασιών, και επομένως δικαιούται να απολαμβάνει ορισμένα οφέλη σε ολόκληρο το Κοσσυφοπέδιο. Το πρόγραμμα είναι ανοιχτό σε όλους τους οικονομικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των μικρών, μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων και ανεξάρτητα από το ρόλο τους στη διεθνή αλυσίδα εφοδιασμού.